

Nro. 29.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ES A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indült Bétsből, Kedden October 9-ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Agg. Teleki Bujanovics Agoston érdemes hazánkfiát, a' ki eddig a' Magy. Ország: törvényes Táblákon Prokátorságot viselt, különös elmebéli tehetségeire, szép talentómira, és a' törvényes dolgokhan való fundamentomos esméretére nézve, minekutánna az udvari Agensek eránt ki adatott kegyelmes rendeléseknek egészlen eleget tett volna, Magy. Kir. udvari Agensnek tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Itten egy vagy két héttő' fogva o'ly kelleme-tes, és a' szöllő termésnek igen kedvező meleg napok járnak, a' millyenek Augustus hólnapba is bé illetek volna. Nénány naptól fogva ugyan reggel-

B f

ként sűrű köd zárja el szemeink elől az égből fel kelő napnak fénylő világát; de hol előbb, hol később, hol dél előtt, hol dél után is a' napnak ki magyarázhatatlan nagy ereje az égnek kék karpitját be fedő sűrű ködöt széllyel olzlatván az egész természetet meg vadamítja.

Illy kellemetes nap vala a' tegnapi, a' midőn a' Hamburgi Evang. Gymnasiumnak természettudományt tanító tudós Professora Robertson, Pétersburgból néhány hetekkel ennekelőtte ide jövéen, az Auszriai Kormányzék engedelmével a' maga balonját, avagy levegői golyóbisát és hajóját elkészítette, 's abban tegnap, este felé, 20 minutumkor öt óra után a' Práter nevezetű erdőben, a' tűzijátékoknak szokott helyén sok ezer nézőknek szemek láttára a' levegő égbe fel emelkedett, és észak felé vévén az utját, 10 's 15 szempillanat alatt a' nézőknek szemeik elől egészen el tűnt. — Golyóbisának tojáshoz hasonlító volt a' formája, mely vitriolum spirituuhal a' vékonyabb tsutsáján megidőtvetvén vastagabb részével az ég felé fordult. A' golyóbisnak diameterje (két egyenlő részre osztó lineá) körül belől 18, magassága pedig 24 lábnyomni volt, és egészen béliet tafotából készített, mellyet hogy a' benn lévő spiritus felte ki ne terjezhetsen, háló forma kötéssel volt bévonva. — A' vékony tsutsáján függött az a' hajótska, a' mellybe ő ült, és a' mellyből kezében volt lárga tafotából csinált zárlójával egynéhányszor meg köszöntötte a' nézőket a' levegőből. — Hajója font kosárból volt készítve, és ezűl tzafrangos kék tafotával bévonva. Midőn mintegy 100 ölre repült volna a' föld színén felül, egy ki terjesztett paraplü, avagy első ellenvalóra kötött ko-

cárkában egy kakast a' földre le bocsátott, melly lassanként jött alá — Nagy gyönyörűség vőlt ennek az ifjú, mintegy 32 vagy 34 elztendő. Tudósok munkáját és készülleteit nézni. — A' levegőbe lett menetele előtt két kis golyóbist bocsátott fel, mellyek minekutánna egy darabig oda fel lebegtek volna, végre el tűntek, és hova lettek, még most nem tudjuk. A' nagy golyóbisához, egy kisebb golyóbist és fejer gyóltsból csinált vitorlát is kötött, a' mellyeknek segítségek által tuduillik levegő hajójának útját szokta igazgatni.

Robertson, Montgolfier, Blanchard, 's Garnerin példajok által ösztöndöztetvén új forma balonnak készítéséhez fogott, és minekutánna egynéhány elztendőig dolgozott volna azon, végre el készítette, és a' múlt 1803 ik elztendőben Julius 18 ik napján, Hamburgban leg első utazását tette. — A' kik Blanchardnak balonját 's annak készülleteit, és most a' Robertsonnét látták, e' kettő közt nagy különbséget tapasztalhattak. A' Blanchard balonját és hajóját ide 's tova forgathatta a' levegő és szél, 's épen e' vőlt az oka, hogy ő neki lehetetlen vőlt a' maga levegő útját tettése szerint igazgatni. Ellenben a' Robertson balonja és hajója úgy van intézve, hogy azokat sem a' levegő sem a' szél nem forgathatják ide 's tova, és mivel a' balonnak alsó vékony tsutsájá végere kötőthajonfa: öly három vagy négy lépésnyi diameterű 's két tenyerni szélességű karika van alkalmaztatva, 's ez által a' balon az alatta függő hajóval egyeffébe tételre, és a' nagy balon mellett lévő kisebb balon és vitorla is ezen karikához vannak kötötve, nem lehet né-

ki attól tartani, hogy őtet nem várt szerentse érdekelhesse a' levegő égben.

Annviban is feülni kezdte Robertson a' több előzetes kísérleteket, az az, levegő bűvárokat, hogy ő a' levegőben való u azáfát mindenkor, és mindent a' természeti tudomány öregbítésére fordítja. — Pétersburgban Prof. Zacharow társaságában menván a' levegőbe, vele együtt abban foglalta oszodott, hogy az atmosphaerának természeti viseltetése közlekedől, 's szorosabb meghatározással ki tanulhassa és megismerhesse, a' mellyről ezt jegyzétek a' Pétersburgi Császári tudós Akadémiával közlötték is. — De Luc, Saussure, és Humbolt Ámerikának legmagasabb hegyein, nevezetesen a' Picuincha és Csimbora a' ő nevezetű hegyeken tett experimentumaikkal ki tanulák és megmutatták a' levegőnek azon modificatióit, mellyek a' földnek vonzó erejére, és az organicum testeknek decompositiójokra, avagy öszve rontásokra tartoznak. Erre való tekintetből Robertson és Zacharow Professzorok Pétersburgi levegőbe való utazásokban egynehány mondva készített palackokat vittek fel magukkal, 's azokba a' barometrumban lévő lényegnek minden egy tizolnira vagy iznira alább lettevesésekor az atmosphaerai levegővel bé töltötték. — A' nevezett Császári tudós Akadémia ezen ő experimentumait borosfán meg vizsgálván úgy tapasztalták, hogy az ég és föld közt lévő levegőnek igen sok gradusú küömbégei légyenek s. a. t.

Magyar Ország.

Jászberenyben: Septemb. 13 ik napján Szinte generalis gyűlést tartottak a' Jász és Kun

Districtusok Magistratusa, és szabad Közönségeik-
 nek ide fel gyűlt követjeik, midőn Fels. Fejedel-
 münknek örökös Auszriai Császárrá lételéről szóló
 Kir. Parantsolat ide meg érkezett. Ezen való örö-
 möket külsőképen is kinyilatkoztatni kívánván a'
 Nemes Jászság és Kúnságok, elsőben is a' Fels.
 Ur Istennek akartak azért hálaakat adni, 's a' vég-
 re dél e ött kilencz órákor a' templomba bemen-
 tek, a' hol Já. óhalmi Pébanus Tisztelendő Cou-
 ka István Ur az alkalmatosságához kepest szép
 prédikatiót mondott; az énekes sz. misé és Te-
 Deum laudamust pedig helybeli Pébánus és
 Apatúr F. Tiszt. Rígó Ferencz Ur sub infula
 tartotta, melly alatt a' Megyében kvártélyozó Fe-
 rencz Auszriai fő herczeg vasas Regementjének
 egy Eskadronja többszöri szálvét adott, e' mellett
 a' templom eleibe ki vont mozsár ágyúk is több
 ízben durogtak. Ezen emlékezetes innepre min-
 den Districtusbeli Pébanusok, Prédikátorok, és a'
 köztünk lévő katona tiszték hivatalosak voltak. Dél-
 ben vig vendégség volt; este a' kedves Nádor Is-
 pányunk József Fő herczeg nevéől nevezetett, és
 a' város közepén a' Zagyva folyó viz által for-
 mált sziget, a' benne lévő kertek és Obeliskussal
 sok égő métsékekkel meg volt világosítva, a' kaló-
 sban is szép kertek sok felett ábrázások és elmés
 inscriptiók ékesítették, annak minden szegelyeteiben
 muszikák zengettek, a' vívat kiáltásnak szünete
 nem volt, éjeli szabad vigaságú táncz tartott; egy
 szóval a' külső öröm épen olyan nagy volt, a'
 milyen belső hűsége szokott lenni a' Jászoknak
 és Kunoknak Felséges Fejedelmekhez.

N. Győrből Septemb. 21-ik napján;
 Ezen Sz. Kir. Városban is meg innepeltetett Fels.

Fejedelmünknek Auszriai örökös Császárrá létele-
nek emlékezetes napja, ezen folyó hólnapnak 16-
ikán, következőképen. Dél e ött 9 órakor min-
den itt lévő c. ehetők tagjai magok lobogóikkal
a' város piatzara fel gyűltek, leg szobb rend-
ben, a' fő tempomba mentek. Őket követék a'
város H. ójárói, és több tíz viselői. A' templom
egyik oldala mellett a' Ferdinánd fő herczeg Magy-
gyalog regementjének osztálya, a' másik mellett
a' formarunás polzári katonaság állottak paráde-
ba. Tíz órakor, H. ó Csász. Kir. ke ségeknek hozs-
zas és bodog urakodásokért, 's a' Fels. Auszriai
Haznak virágzó meg maradásáért nagy mise és
Te Deum laudamus tartatott, a' melly alatt
valamint a' regularis katonaság úgy a' formaru-
nás polgári sereg is egynéhány ízben frálvét adott,
mellyeket a' báflyára vonatott mozsir ágyúk mind-
annyiszor visszonoztak. Délben F. T. tiszteendő Ho-
dosi Péter József Timbioi Felszentelt Püspök, és
az ide való Püsp. Káptalannak nagy Propostja,
a' Káptalannak néhány tagjait, a' Cs. K. hadi
tisztakat, és a' Tek. Vármegyének, 's városi Magi-
stratusnak jelzőv. t. nevű c. ebb tagjait gazdagon
meg vendeglette — Dél után egy éhényakó bort
és egynéhány száz kenyér csipot osztogattatott ki
a' nép közt a' városi Mag. stratus. — A' Wolf
koffházára e. ött 300 forintná. többet szórtak ki né-
hány nemes és polgári lakosok. — Este az egész
város ki volt világosítva, 's mindenütt zengették
a' muzsik. szerzemek.

Ezen a' napon, tudniillik September 16 dik
napján tartatott N. Szombat Sz. Kir. Város-
tan, Esztergomban, és Aranyos Márt.
t. on Tek. Bars Vármegyében ezen fontos tárgy-

na, tudniillik Fels. Urunk Auszriai örökös Császárságra lett lépésére nézve a' Te Deum laudamus. N. Szombatban a' katona ispotály piazára felgyülekezett Kerületbeli törvényes Táblának tagjai, a' Kir. tiszttviselők, a' Magistratus és a' forma ruhás polgárok előtt, az ezen fontos dolgot tárgyazó Fels. Kir. hirdetményt Salzberrig fő Strázsamester Ur olvasta el. A' sz. mise és a' Teged Isten ditsirünk a' katona Ispotály templomában tartatott, melly alatt az apró fegyverek, és mozsár ágyúk erőssen ropogtak és durogtak. — Két oda való polgárok, minden ott és Leopoldstadiban lévő Invalidusoknak, a' Strázsamesteren kerdiven le felé, fejenként egy ittze jó Budai bort, e' mellett minden altisztnek egy font, 's minden köz embernek fél font tehén húst osztottak ki.

Hasonló pozapás innep nap tartatott Esztergomban az ott garnizomban, avagy őrizetben lévő Gr. Sztráray derék Magyar Regimentjének paradirozása, 's mozsár ágyúknak durogásai alatt, mellyen minden Vármegyei tisztjei, és városbeli tisztviselők jelen voltak. Délben a' város bírása Falk Bálint Ur, az egész tiszti corpust, a' város Előjáróit, és a' jelenvölt nevezetesebb embereket gazdagon megvendéglette. — Este a' fekete sas tzimmerü vendégfogadóban bál tartatott. — A' jelenvölt Cs. K. Katonaságnak fejenként egy egy ittze bor adatott.

Aranyos Maróthon, a' hol tudniillik Tek. Bars Vármegyének gyüllései tartatni szoktak, H. Tiszt. Nedeczky Imre Esztergomi Kánonok Urtartott sz. miset és Te Deum laudamus, a' melly alatt a' Nádor Ispány Huszár Regimentjének

egy osztálya egynéhány szálvét adott, mellyeket számos mozsár ágú durogások követtek. — Ekkor az egész helység meg volt világosítva, és szép bál tartatott. — Az azon ceremóniánál szolgált lovas katonaságot, azon helységnek földss. ura Gróf Migazzy, és a' Vármegyének Statusai és Rendjei bőven meg ajándékozták.

E perjesről Sept. 20-ik napján. Az ide való Kerületbéli Kir. törvényes Táblának Eö Fel-sége által ki nevezetett új Praese, Csász. Kir. Kamarás és udvari Tanácsos Méltos. Okolicsányi János Úr Eö Nagysága, ezen folyó hólnap 11 di-kén hozzánk bé jönni igyekeztvén, Malecz Ur vezérlése alatt 50 nemes lovas legény ment városunk határja szélire eleibe, es sok vig kiáltások közl. vezettetett bé városunkba. Kedveéért este szép muzsika adatott; a' következett napon pedig ezen törvényes Táblának tagjai a' fent tiszelt Praese Ur tiszteletére mentenek, a' melly alkalmatossággal Titt. Lipóczi Keczer Sándor Kir. Tanácsos Ur, és ezen törvényes Táblának első Assellora, igen gyökeres orációt mondott.

Német Ország.

Weimarban, a' múlt September 14-ik napján egy Orosz Császári küldött, Zinsky Oberster érkezett azon kellemetes hírrel, hogy a' Weimari örökös herczegnek Maria Pawlowna Orosz Nagy herczeg affzonnyal való menyegzője már vége vitetett. — Az uralkodó Weimari herczegnek az Orosz Birodalombéli három vitézi Rendnek gyémántokkal rakott tziemerét, az uralkodó herczegnek pedig a' Katalin Rendjének briliantossal szimerét küldötte a' Császár ajándékba.

A' Brémai herczegnek Lienthal ne.

vezetű városában, a' múlt September első napján az oda való Observatoriumban Harding úr, esteli 10 óra után egy halformájú plánetát fajditott meg a' melly világosságára, és nagyságára nézve a' Ceres nevű planetához hasonlít, és a' mely déltől napnyugot fele tartja a' maga útját. — Ugy tapasztalta a' tudós astronomus, hogy a' körül semmi felhő nem találtatik, és minden környülállások azt mutatják, hogy ez a' csillag attyasias legyen az ennekelőtte körülbelül két évtendővel fel találtatott Ceres és Pallas új planetákkal, a' mellyek az Olber hypothese szerint nagyobb világosságot fognak az ég kárpitjára terjesztetni.

Mint egy két hólnappal ennekelőtte, néhány külföldi közönséges újjág levelek után mi is azt irtuk vala, hogy ama igen híres Orosz Birodalombéli természet vizsgáló tudós férfiú Orosz Status Tanácsos Pallás meg halálozott volna. Ezt a' rólla költött, és sok újjág levelekben előfordult hazug hirt ő egy Stettinben lakó kedves barátjához küldött levelében, tulajdon keze írása által egészen meg tsáfóltta; azt mindazáltal meg vallotta, hogy azon veszedelmes hidegletés, a' mellybe ő Lithvaniában való mulatáskor esett, nagy erőtlenséget hagyott maga után.

A' régi Görögök és Rómaiak közt egynéhány tudós emberek találtattak olyanok, a' kik annak m díját, miként kellene az emlékező tehetségnek segítségére lenni, és a' tanulást könnyíteni, a' velek egy időben élt Tudósoknak meg mutatták. De nem tudatik, mi okon, irigységből e', vagy inkább hihetetlenségből ennek az igen hasznos talalmánynak akkor keves betse lévén, az egész munka füst-

be ment. — A' 17-ik Izáradnak kezdetében ismáláltattak néhány tudós férfák, a' kik a' régi Görögöknek és Rómaiaknak ezen találmányökat fel elevenítették, neintsak, hanem annak modját is, tanítványaiknak írásban meg hagyták, mellyről mostanában illetén tzimű munka adódott ki: *Compendium der Mnemonik, oder Erinnerungswissenschaft aus dem Anfange des siebenzehnten Jahrhunderts, von Lambrecht Schenkel, und Martin Sommer, aus dem Lateinischen mit Vorrede und Anmerkungen, von Doct. Joh. Ludwig Klüber. Erlangen 1804.* Erről a' fontos munkáról leg inkább azoknak kedvéért emlékezem, a' kik a' gyermekeknek és ifjaknak nevelésekben 's tanításokban foglalatokodnak.

Nagy Britannia.

Az Angliai Kormányfizeknek kéresére olly pa-yantsolatot adott ki a' Fels Spanyol Király, mellyhez képest az egymás ellen hadakozó Hatálmasságoknak semmi zlakmányozó hajóit nem leszen szabad a' napnyugoti India Kuba nevezetű szigetnek kikötő helyeibe be botsátani.

Az az Angliai flottilla, melly a' Boulognei kikötőhely előtt áll vigyézaton, 50 hajóból áll, és még többekkel is fog öregbíteni, mellyekkel 66-ra fog menni. — A' 14-ik Septembri Londoni udvari újság darabban ezeket olvastuk: „Kémtelenek vagyunk úgymond, arról vallástenni, hogy a' mi Lilli nevezetű hadi saluppunkat az ellenség ragadta, a' melly tudniillik Julius kezdetében Neuyorkból olly véggel evezett ki, hogy a' Franczia hajókra ügyeljen. Ez a' derek salup

azon hólnapnak 15 ikén, a' Virginiai tenger partok mellett egy Francia nagy hadakozó hajóra bukkanván avval öfzve tsapott, de szerentsétlenül, mivel harmadfél óráig tartott tsatazási után vioriláját le bocsátani 's magát feladni kéntalénítetett. — Ezen hajónkon sok emberünk el vesztette életét, és sokan estének lebbe ebben a' tsatában, ezek közt voltanak a' hajós kapitány és hadnagy. Ezt a' szomorú hirt egy olly hajó hozta minékünk, a' melly Virginiából Liverpoolba jött vala. —

Flinders fő hadnagy, a' ki a' Fr. Admiral Linois kormányja alatt lévő flottával öfzvetalkozott, és az avval kezdődött tsatában magát mások felett meg különböztetve, egy exűft alztali készületet, melly 100 gvinere bcsütetik, kapott a' napkeleti Indiai kereskedő társaságtól ajándékba.

A' 6 ik Sep'temberi Jersei szigetbeli tudósításokból azt írják a' Lond. ni közönléges újság levelek, hogy azon hólnapban volt, fűrü köd alkalmazásával, sok Fr. kif. ó és tsállító hajók mentenek volna a' Granvillei és St. Maki kikötőhelyekbe; hogy számos ágyuzó hajók varattassanak oda, és hogy minden készű elj. ik azt mutatják a' Franciáknak, hogy ők a' Yerseji, Gverneji és A dergeyi szigetekre igyekezzenek tenni, mihelyt tudniillik 15000 embe. re való hajóik kezen lesznek. Az ezen expedicióra ki rendelt hadi seregék az Augersu Feldmarsal ármadiájának jobb szárnyához tartoznak.

Az Angliai Fels. Király e' folyó October 25 ik napjáig Weymouthban múlatni szándékosik, hanemha valamely e. öre el nem látott környű állások a' Londonba való menetre készkeriténnek Eö

Felségét. — A' Weymouthban öszve gyülekezett hadi seregek a' múlt September 8 kán adtak fegyverben való gyakoroltatásoknak próbáit. Annak végződése után 200 személyre való tábla terítettett a' Weymouthi Kir. palotában, mint a' Király házasságának emlékeztető napján. Ekkora az egész város ki volt világosítva, és fényes bál adatott.

Egy 6 ik számú garda dragonyos regimentnél szolgáló Murray nevezetű káplár minap a' maga lovát fel kapván egy darab földre minden maga megerősítése nélkül el vitte.

A' Westminsteri Abteyban annak a' Montagu nevezetű vitéz hajóskapitánynak emlékeztetése, a' ki 1794-ik éfztendőben, Junius 1-ső napján, az Anglus Admiral Howe kormányozása alatt történt véres tsatában a' Haza boldogságáért magát fel áldosta, egy igen szép és költészes emlékeztető özflop állitatik fel.

Brighthonban egy olly ritka nagyfágú tekenős békés fogtak és adtak az ott lévő korona örökösnek a' Walisi hercegnek ajándékba, melly 700 fontot nyomott a' mázsáló de'zán.

Néhány hónapoktól fogva Skotziában, az Edimburgi teatrumon egy Besti William nevű 13 éfztendős gyermek jádzik, kinek jádzó tehetsége minden nézőket álmélkodással tölt be. — A' legnehézebb darabokat is úgy el tudja jádznai mint akarmelly híres theatralista. Ha ember kort érhet hozzá hasonló játékos e' világon nem találta-tik. Emlékeztető tehetsége is rendkívül való. — A' teatrumon kívül hasonló a' több maga korátsú gyermekekhez, 's ezekkel egyaránt jádzik az útzán. — A' jövő télre Londonba fog vitetni.

Melly igen virágozzanak Angliában a' fabrikák és mesterségek, csak a' következő példából is ki tesszik. „Száz ezteendővel ennekeelőtte (így szól egy Londoni újság levelnek 6 ik Septem-beri darabj.) a' mi három egyesült Országinkban két millió font gyapotnál többet meg nem hoztak és ki nem dolgoztak. Most pedig, minekutánna a' sok fonó alkotmányoknak találása a' kézzel való fonást haszonvétel nélkül valóvá tette, ezteendőként 45 millió font, sőt a' múlt 1803 ik ezteendőben 50 millió font gyapot hozatott bé és dolgoztatik ki N Britanniában. — A juh gyapjuból való fabrika umoknak is hasonlóképen nevedett a' számok. — Azon számtalan gyapjukon kívül, a' mellyeket az egyesült három Országbeli egnéhány millió darab juhok ezteendőként adni szoktak, az utolsó 10 ezteendőben, 35000 bái gyapjú hozatott bé Spanyol Országból, Saxoniaból, és másunnan Országainkba. De mivel a' Spanyol Országi gyapjúnak az árra, annak Francia Országba való hordatása miatt felette felhágott, és még most is szüntelen nevededik, arra való nézve igen sok Anglus és Spanyol juhok küldetek e' világ 5 ik részének Polyneziáák új déli V ilis nevezetű tartományába, mellyek 10 ezteendő el folyása után, Angliára nézve, minden külföldi gyapjuknak bé hordatását szűkegtelenné tesszik.

Az Európai égvizsgáló Tudósoknak fejedelme Hirschel Londoni igen híres Astronomus, azon tudós munkájában, mellyet a' homályos csillagok számokról e' most folyó ezteendőben ki adott, a' többi közt ekképen okoskodik: „Meg mutat-
tak azt, úgymond a' csillagvizsgáló Böltsék, hogy

a' Syrius tsillagnak villám módjára ki terjedő sugárai hat esztendő, négy hónap és 15 nap alatt hathatnak e' föld kerekéjére. Ebből a' következik, hogy azoknak a' homályos tsillagoknak sugárai, mellyek a' Syriusnál sokkal távolabb vannak a' mi földünktől, és azért neveztetnek homályosoknak, mivel azokat a' telescopium segítségével is allig lehet látni, két millió esztendő alatt is alig érhetnek a' mi plánétánkra a' földre; következésképen három millió esztendővel ennelelőtte kellett azokat a' Teremtőnek alkotni.

Továbbá azt jegyzi meg! azon munkájában a' fent nevezett igen tudós és híres Astronomus Hirschel, hogy ha nagyságára nézve hasonlító a' Syrius tsillag a' naphoz, tehát olly távol kell e' két ógi testnek egymástól lenni, hogy azoknak egymáshoz való menetekre 30 millió esztendő kívántatnék. — — Utollyára azt állattya Hirschel, hogy azon éjeli világos sugárban, melyet Via lacteának neveznek az Astronomusok, annyi számlalhatatlan sok tsillagok találhatók, hogy egyetlen egy öt gradusú spatiumban, avagy köz helyben 331000 tsillagokat lehet számlálni. — O véghetetlen világ teremtője! Mik vagyunk mi Te hozzád, és e' világ nagy alkotmányához képest! Melly szoros határok közzé van a' mi véges elemék és tudományunk szorítva! Melly kis teremtés az ember, ha az éget és a' földet meg vizsgálja, és e' kettőt egymáshoz hasonlítja.

Frantzia Birodalom.

Moreau tzerentséten Francia Generálnak Grosboisi tatusi jöszágát, több szántóföldekkel és erdő-éggel együtt, mellyeket néha napján Ex-Director Barras birt vala, I. Napoleon Császar.

nek főgora 's Páris városának mostani Kormányozója Feldmarшал Múrat vette meg. — Az említett Barras engedelmet nyert arra, hogy ő a' maga születése földébe Provenche vissza mehessen, 's ott lakhasson.

Kardinal Maury, a' ki a' Frantzia revolntió alatt hazáját el hagyván egy darabig Péterzburgban lakott, 's annakutánna Rómába menvén néhai VI Pius Pápa által Kardinalifrá tétett, most a' Párisi Érseknek egy levelet irt, melyben azt adja tudásra, hogy ő a' jelenvaló Francia kormányzás módjával és a' Frantzia Concordatával egészlen meg légyen elégedve. Hasonló értelmű levelet küldött ő I. Napoleon Francia Császárhoz is.

A' Moguntziai szőlő termő hegyeken egy olly szőlő gerezd találtatott, mely 28 foncot nyom. Ezt a' szőlő gerezdet az osztálybeli helytartó mind addig katona strázsákkal őriztette, mig I. Napoleon Császár oda érkezett, 's néki ajándékul adta volna. — Melly bőv 's gazdag legyen ebben az esztendőben a' Rénus mellyéki szőlő hegyeknek termések, tsak ezen példából is ki tesszik.

A' Lyoni Érsek Kardinal Fesch, a' maga költségen, és a' maga Generalis Vicarius Jauffert által, a' d'Argentieresi vólt Apáturságnak klastromát meg vétette, a' hol azoknak az ifjaknak számokra, a' kik magokat a' papi szent hivatalra szánnyák és ajánlyák, egy planta iskolát fog említeni.

Tou onból olly tudósítást vett a' Francia Kormányzók, hogy egy hajszálon múlt, hogy Augus Admiral Nelson azon Francia kereskedő flet-

tát, mely sok apró hajékból állván a' Toloni ki-
kötő helybe evezni szándékozott, el nem raboltat-
ta. Egyedül a' fozgáit annak szerencséjére hogy
a' Talliac hegy felén fekvő ágyaknak, és a'
segítségére nagy lietséggel ment a' vadász Regé
mennek védelmére alá vévén magát, az Anglus
hajóknak kőrnek közzé nem eshetett.

A' völc Piemouai hercegség, mint Francia
Országnek több tartományai is, olaszokba fog
fel olaszni, és helytartó a' a' kormányoztatói.
Mindazáltal a' az ik katoná olaszlyt mozza com-
mendirozó Generális továbbra is meg fogyattatik
azon hivatalyában, nemcsak, hanem külömbé hata-
lommal is fel fog ruháztatni.

A' Francia és Anglia Országok közt lévő
szoros tengernek, az úgy nevezett Canalinak Ma-
cou nevű szigetében egy olly öfve esküvés nyi-
latkozott ki, mely oda tételozott, hogy azon
fontos szigetet Anglus kézbe jádzottassa. Minden
öfve esküttek meg fogattak, 's szoros őrizet alá
tételődtek.

A' Soignesi erdőben újobban sok haradják
verték magokat öfve, a' kik nagy részént szökött
katonákból és Conscriptusokból állanak. — A'
Brüsszelben őrizetben lévő katonaságnak egy része,
és a' polgári katonaság ellenek ki küldetven, most
is sokat el fogtak közezők.

Egy Paulinevezetű igen híres Helvétus Mecha-
nicus, Párisban, az úgy nevezett Sceauxi Park-
ban egy levegőbe repülő hajóval próbát tévén az
úgy igazgatta, a' mint nékie tételzett, és hol job-
ra, hol balra fordította, ló még a' szél ellenbe
is ment avval. Mintegy 500 ölni megállagra
emelkedett abba fel. — Kés hijján egy óra
álatt őt mért földet ment avval kereztül.